

VATI HÍREK

LAKOSSÁGI KULTURÁLIS TÁJÉKOZTATÓ IV. évfolyam 3. szám 2000. szeptember

MILLENNIUM

2000. június 2-án Pápán ünnepelte Veszprém megye államalapításunk ezredik évfordulóját. Ez a kis patinás dunántúli városka méltó színhelye volt az egész napos rendezvény sorozatnak. A Veszprémmel évszázadokon keresztül rivalizáló városnak igazságot szolgáltatott ez a nap, amely aranybetűkkel kerülhet a város történetébe. A megye 223 településéről érkeztek a vendégek polgármestereik, önkormányzati képviselőik vezetésével, közel 4000-en.

A külföldi testvérmegyék delegációit már előző este fogadták Veszprémben a Megyeházán. Japántól Angliáig, Finnországtól Olaszorszáig sok-sok régió képviseltette magát. Vendégként érkeztek, de nem idegenként jött Magyarországra az erdélyi Kovászna megyei és a Felvidéki küldöttség. A külsóvati kapcsolatok folytatásaként együttműködési szerződés aláírására érkeztek megyénkbe az olaszországi Pordenone megye vezetői. A hivatalos ceremóniára Pápán a Griff szálló Tükörtermében került sor, ahol a külföldi delegációk vezetői aláírták a megállapodásokat.

A Nagytemplomban ökumenikus istentiszteletet tartottak a történelmi egyházak előljárói, közöttük volt Bali Tibor külsóvati plébános is. Innen indult a felvonulás, amit a Magyar Honvédség Légierőjének fúvószenekara vezetett, majd a Megyei Önkormányzat, és a községek előljárói követtek a pápai diákok által magasba tartott helységnévtáblák alatt. Külsóvatot Dr. Husz Norina jegyző és Győrök Violetta iskolaigazgató képviselte.

A Sportsamok előtti téren ünnepélyes katonai tiszteletadás mellett felvonták a nemzeti, a megyei, és a Pápa városi lobogókat. A reggel Veszprémből indult megyefutás résztvevői 70 km-es táv megtétele után érkeztek Pápára, útjukon a megyezászlóval hirdetve a bakonyi falucskákban a megye millenniumi ünnepét.

A Sportsamok megtelt a városokból és a községekből érkezettekkel, ahol Adorjánházától Vinárig 47 település vehette át a millenniumi zászlót. Itt adta át dr. Konráth Károly a Belügyminisztérium politikai államtitkára a millenniumi megyezászlót Kuti Csaba elnökúrnak. Erre, mint zászlóánya Udvardi Erzsébet Kossuth-díjas festőművész kötötte fel a szalagokat.

Konráth Károly köszöntőjében kifejtette, hogy a magyar állam és a nemzet fennmaradt, mert volt hite és élni akart. Számunkra a XX. század elveszett, de az új évezred 1990-ben elkezdődött. Mondatait jól példázta a Pápán látott

fejlődés. A hosszú vegetálásból ébredő város az elmúlt évtizedben látványosan igyekezett behozni a lemaradást. Egyedülálló szépségű barokk főtere megújult, lerombolt szobrai sorra visszakertülnek a helyükre és újakkal is bővül soruk. A sétáló utcában apró üzletek tömege kínálja a sok-sok árút. Több könyvesbolt is található, amely azt jelzi, hogy Pápa az iskolák városa, ahol fontos szerepe van a tanulásnak, a tudománynak. A rossz emlékü szovjet laktanya területén kicsinosított épületek felejtetik a diktatúra emlékét. Számos kis vállalat, üzlet szolgálja a várost és környékét. Az Esterházy kastély, amelyre nem sok pénzt költöttek a szovjet csapatok dülása után, felújításra kerül. A Petőfi Gimnázium és a Sportsamok új épületei jól illeszkednek az ősparkba, helyet adva közéleti rendezvényeknek is.

Dr. Kovács Zoltán Pápa polgármestere, országgyűlési képviselő köszöntötte a megye valamennyi jelenlevő polgárát, kifejezve örömét, hogy városa adhat helyet e nagyszerű ünnepségnek.

A közművelődésért, a közoktatásért, a gyermekvédelemért és a sportért szakmai kitüntetésekkel adott át Kuti Csaba, valamint Pro Comitatu megyei díjat Gerhard Obermüller úrnak a Bramac cég igazgatójának.

A hivatalos ünnepségeken kívül számos esemény szórakoztatta azokat, akik ezt a napot Pápán töltötték. Veszprém megye évszázadai, és a népi kézművesek kiállítása az Esterházy Kastélyban, a Művész Céh kiállítása a Somogyi Galériában. A Mesterségek utcájában a kézművesek mutatták be termékeiket, a Csetetekertben a kicsiket szórakoztatták.

Az esti utcabálra már tízezres tömeg gyűlt össze, akiktől tűzijátékkal búcsúzott el Talabér Márta Veszprém Megye Közgyűlésének alelnöke, és dr. Áldozó Tamás Pápa város alpolgármestere.

(a.p.)

IVÁN ATYA ÉS HÍVEINEK ZARÁNDOKLATA KÜLSŐVATON

Dankó Iván a Budapest, Rózsadombi Krisztus Király egyházközségének lelkipásztora híveivel meglátogatta külsővati Testvéreit. A rövid látogatás szentmisével kezdődött, majd a vati fiatalok vacsorával fogadták a vendégeket a Kultúrházban. Érkeztek házaspárok gyerekekkel, idősebbek, és fiatalok, akiknek célja közös volt, hogy a jubileum esztendejében követve az Urat a szeretet útján, megismerjék lelkipásztoruk szülőfaluját, az ott élő embereket. Megismerjék azt a helyet, ahol Iván Atya meghallotta a hívó szót, meglátta azt az égi jelet, amely őt örök szolgálatra vezette.

A pásztor és a nyája, valóságban is közös „akolban” pihent meg, az iskola tornatermében. Fontos, hogy az egyre jobban elidegenedő világunkban az emberek ismét közelebb

kerüljenek egymáshoz, beszéljenek egymással, segítsék egymást a bajban, és együtt örülhessenek. A közös kirándulásokon kívül elmesélték, hogy még milyen módon keresik egymás társaságát a nagy város rohanó világában. Ha például valakinél gyermek születik, 1-2 hétig naponta más-más visz „komatát” (ebédet) a családnak. Adventkor 8-10 gyertya indul útnak, hogy ki kihez viszi, azt kisorsolják. Betlehemesek meglátogatják az öregeket, ajándékot visznek, bort és kalácsot, amit Iván Atya küld a részükre. Rendeznek farsangi mulatságot, ki-mit-tudot, és a házaspárok havonta egy-egy témát közösen megbeszélnek.

Nyitottak egymás felé, de nyitottak mindenkivel szemben, akiket a szeretet vezet. Hozzánk is ennek hírért hozták, szívesen fogadnak mindenkit, és adnak szállást annak, aki Budapesten felkeresi őket. Füzetbe írták le gondolataikat, köszönetüket a vendéglátásért, és a címeiket, ahová várnak minden külsővati vándort. – *„Lelki megerősítést kaptunk a közös imádságok alkalmával, különösen az Idősek Otthonának kápolnájában. A szép tájak és az egész zarándoklat felejthetetlen emlék marad számunkra.”* (Bartus Zoltánné)

Szívesen hallgattuk a templomban a felfelsíró gyermekhangot, amely azt jelezte, hogy nem fogy a nemzet. Köszönjük, hogy eljöttetek hozzánk, köszönjük, azt a sok kedvességet, amit adtatok nekünk bízunk benne, hogy lesz folytatás.

(egy vati testvéretek)

Szeretném megköszönni Nektek Hozzátok kirándulásunk lehetőségét, nyitott szívű testvéri szereteteket.

Kívánom és kérem, hogy találkozásunk szeretet lángja ki ne aludjék. Sajnos jellemzője természetünknek a „szalmaláng” lelkesedés. Őrizzük meg a kapcsolatot, egymás informálását, aminek termékeként közösen megszületik az az ötlet, aminek gyakorlata kapcsolatnak ápolását, elmélyülését jelenti.

Maradok testvéri, baráti üdvözzellett és köszönettel:

Dankó Iván

Krisztus Király Templomigazgatóság
1024 BUDAPEST
Keleti Károly u. 39. (Tel:212 5576)

Munka a Megyei Önkormányzatban

Közel két éve tettük le negyvenen az ünnepélyes esküt a Megyei Önkormányzat Közgyűlésében. Akkor még csak ismerkedtünk a szavazópult használatával, de azt tudtuk, hogy az új elnök Kuti Csaba, és a többségi Polgári Frakció más értékrend szerint fogja képviselni a megye legfontosabb politikai testületét.

Közel ötven intézmény fenntartása, működtetése tartozik hozzánk, szociális otthonok, középiskolák, gyermekvédelmi intézmények, kórházak, könyvtárak, múzeumok, és a színház. 10 milliárd forint elosztásáról döntünk évente. Ezeken túl a legszínesebb munka a községek fejlődésének segítése, a térség koordináló feladatai, az oktatás, a turisztika, az idegenforgalom, a kulturális és a sportélet támogatása, a gazdasági élet fejlesztése, kitüntetések és jutalmazások adományozása. Nyolc bizottságban készítjük elő a közgyűlések tárgyalási anyagait. A képviselőket még megyei alapítványok kuratóriumaiba, részvénytársaságok vezetőségébe delegálják.

Én a Pénzügyi és Ellenőrzési Bizottság munkájában veszek részt, ahol szinte valamennyi ügy megtárgyalásra kerül, mert általában pénzügyi vonzata mindennek van. A kisebb ügyeket kivéve mindenről a Közgyűlés dönt. Mint az Országgyűlésben, itt is frakciókat alakítanak a pártok. A Polgári Frakció, amelyhez tartozom a legnagyobb létszámú csoport, a szövetséges Kiszáza Frakcióval együtt többséget alkot, így minden döntés meghozatalában meghatározó a szerepünk, ezért a koncepciókat is mi dolgozzuk ki.

Politikai testület lévén hangsúlyt kell helyezni a politikai képzésre is. Frakciónk a megye különböző részein tart összejöveteleket, ahol sokszor országgyűlési képviselőkkel találkozunk, és elemezzük a közgyűlési szerepléseinket is. Céljainkat csak fegyelmezett és odaadó munkával tudjuk megvalósítani, ami sok időt és áldozatot igényel.

Munkánkat jól képzett önkormányzati tisztviselők segítik, akik minden téren gondoskodnak arról a szakmai háttérrel, ami a felelősségteljes munkánkhoz kell. Tanulmányutakon, és mindenki a munkaterületének megfelelő tanfolyamokon vehet részt, valamint tapasztalatokat gyűjthet más országok intézményeiben és önkormányzati testületeinél.

A Számvevőszék által rendezett tanfolyamon sok hasznos pénzügyi tudnivalót tanultam meg, főleg a költségvetés korszerű összeállításáról és fontos gazdasági feladatok megoldásáról. Az eredményes pályázás fortélyairól az Európai Unió neves szakemberei oktattak Balatonvilágoson. A közös vacsorák jó alkalmat adnak a kötetlen beszélgetésekre, vitákra, és itt szövődhetnek a barátságok is.

Emlékezetes volt a tavalyi látogatás Kárpátalján, ahol a körülmények miatt delegációnk útját végig rendőrségi autó biztosította. Ungvár, Munkács, Beregszász önkormányzatai mellett ellátogattunk az árvízi katasztrófát szenvedett Mezőváriba. Megdöbbentő pusztítás képeit láthattuk, de az új otthonok építése reményt adott az élet normalizálására. Magyar segítséggel itt már vezetékes vízhálózat is épült, ami ott még a városokra sem jellemző szolgáltatás. Iskolájukban a falon a himnuszunk szövege fogadott, hogy minden diák számára egyértelmű legyen hovatarozása.

A Vállalkozásfejlesztési Alapítvány kuratóriuma tagjaként több európai országban ismerkedhettem meg a vállalkozásokkal, és a gazdasági kamarák munkájával, önkormányzataik felépítésével és feladataikkal. Kormányunk komoly lépéseket tesz, hogy minél hamarabb megfelelhessünk az Európai Unió követelményeinek. Ez vonatkozik a megyékre és a településekre is. Hatalmas pénzek felett rendelkeznek Brüsszelben, aki ebből részesülni szeretne, annak ismernie kell az oda vezető utat.

Itt csak a szakmailag kifogástalan pályázatokat fogadják el, amit nekünk még tanulni kell. Térségünket akkor képviselhetjük a legjobban, ha ezeket közvetlenül megismerjük. Ebben a témában Innsbruck polgármestere nyújtotta nekem a legtöbbet, aki az eladósodott városát felvirágoztatta célravezető megoldásaival. Érdekes volt a német és a svájci példa is.

Számomra a legkedvesebb utazások Olaszországba vezettek. A korábbi külsővati kapcsolatot most az egész megye számára hasznosíthatom. Ennek sikerét Szalai József igazgató úrral együtt üdvözölhetjük Pápán, amikor ünnepélyes keretek között a Griff szálló Tükörtermében a két megye elnöke aláírta az együttműködési szándéknyilatkozatot. Elio De Anna úr, Pordenone megye elnöke a Megyenapot körünkben töltötte, és a beszélgetések során számtalan lehetőséget találtunk az közös munkára.

A szociális otthonok közötti kapcsolat már évekre nyúlik vissza, most magyar nővérek kiutazását készítjük elő, hogy több hónapos kinti munkával megismerhessék az olasz szociális otthonok életét, a fejlett technikát elsajátíthassák. Folyamatban van már a múzeumok közötti együttműködés is. Mi kiállításokat rendezünk Olaszországban, onnan szakemberek érkeznek a római kori feltárások mozaikjainak rekonstruálásához. A nemzeti parkok között is közös feladatok fogalmazódtak meg. A sportolók vetélkedésére sok sportágban nyílik lehetőség.

A gazdasági kapcsolatokat az idelátogató olasz vállalkozók, befektetők szeretnék segíteni. Látogatásaik alkalmával megismerik a kis-, és középvállalkozók működését, a befektetési lehetőségeket, a szakmai előadások mellett pedig élvezik Veszprém megye kitűnő turisztikai adottságait a Balaton mellett és a Bakonyban.

A pordenonei FIERA vásár vezetőivel való tárgyalásomról beszámolt az olasz tévéhíradó is. Itt ingyenes kiállítási területet ajánlottak fel a megyének, ami nagy lehetőség lesz a bemutatkozásra. A legutóbb a Magyar Televízió forgatócsoportja is elkísért, akik több műsorhoz is készítettek felvételeket, és egy összefoglaló filmet a delegáció útjáról.

A Megyei Önkormányzat intézetei hathatós segítséget nyújtanak a települések intézményeinek. A Pedagógiai Intézetből az iskolák, a Megyei Könyvtártól a kiskönyvtárak, a Közművelődési Intézetből a művelődési házak kérhetnek, és kapnak jó segítséget munkájukhoz.

Ebben az évben nyílt meg az Európa Információs Pont Veszprémben, ahová azok fordulhatnak felvilágosításért, akik községüket, intézményüket az európai elvárásoknak megfelelő módon kívánják irányítani. Különböző szakterületek alponatok nyitásával szeretnék segíteni a jövőt építő vezetőket. Pápán a könyvtárügyének nyílt, de Külsővaton is rövidesen megkezdni működését a szociális ügyek információs irodája.

Sajnos az előző ciklusok vezetői nem fordítottak nagy hangsúlyt arra, hogy széles körben váljon ismertté a Közgyűlés munkája. A községek vezetőivel sem alakult ki megfelelő együttműködés. Most rendszeres kiadványokkal és a polgármesterek közvetlen informálásával tájékozódhatnak a felkínált lehetőségekről. Sok pályázat kerül kiírásra, amely minden területen segíthet a községeknek, civil szervezeteknek, de pályázhatnak magánszemélyek is. Ebben az évben több tízmillió forint került már kiosztásra.

Örülök, hogy aktív részvevője lehetek Veszprém megye fejlődésének. A következő évek is sok képzésre, tanulásra adnak lehetőséget, amit továbbra is a megye és a települések érdekében kamatoztathatok, közvetlenül is segítve azokat, akik hozzám fordulnak.

Aczél Péter

megyei önkormányzati képviselő

Maroknyi Székely Külsővaton

Egy kis visszatekintés...

Van egy barátnóm Csíkszeredában - Csikósné Vészi Klára a neve -, s történetesen tanámó. 1983-ban ismerkedtünk meg Székelyföldön. Azóta többször is találkoztunk. Ebből a barátságból fejlődött ki a későbbi széleskörű kapcsolat.

1991-ben az iskola néptáncsoportját - hét kislányt - vittem el Erdélybe. Ezt követően 1992. tavaszán 24 tanítványával együtt érkezett Klári Külsővatra, családoknál szállásoltuk el őket. Még ebben az évben mi is kiutaztunk Hargita megyébe. 1993-ban újbóli meghívásunkra már 40 gyermeket hozott magával a szeredai tanámó. A következő évben az énekkarral kibővülve utaztunk ki. Bár évekig szünetelt a személyes kapcsolat - a néptáncitanítást is kénytelen voltam feladni, - a kialakult barátságok levelezés útján erősödtek.

Tavaly óta tervezgetjük az újbóli népes találkozást. 2000. év nyarán ez sikerült is, felelevenedett a kapcsolat, Kláriék kis falunkban ütötték fel Millenniumi táborukat. De most, szakítva a „hagyományokkal” - nem családoknál kerültek elszállásolásra, hiszen az iskolában kínálkoztott a szálláshely. Az Önkormányzat pedig biztosította az étkeztetést önköltséges áron, valamint a tisztálkodást.

A Millennium évében Külsővaton

Július 13-án, csütörtökön Klári barátnóm a tervezett 40 fő helyett 51-ed magával indult el Erdélyből, de mint mondta, egy síró leánykát sem volt szíve otthagyni. Érdekességképpen pl. a csíkszeredai szavalóverseny győzteseinek a külsővati tábor volt a jutalma. Zömmel Csíkszeredából kerekedtek fel, de Szászrégenből is és a Brassó melletti Hétfaluból is egypáran. Természetesen felnőttek kísérték a gyermekeket és a néptáncsoport vezetője és három népzeneész is jött.

Az első éjszakát Gödöllőn töltötték. Másnap, 14-én megtekintették Budapest fő nevezetességeit (Szent István bazilika, Hősök tere, Vajdahunyad vár, Nemzeti Múzeum, Országház, Budai Vár, Mátyás templom). Estefelé érkeztek meg Külsővatra, ahol az elszállásolás nehézségei után a közös gulyás vacsora már kötetlen beszélgetésekkel, jókedvűen zajlott.

Nem mindennapi jelenetnek is tanúi voltunk: a zenész a szobájában cincogni kezdett a hegedűjén, mire kicsalták a gyerekek a zsidongóba, hogy játsszon ott. Közben betoppantak a 8-9 éves apró lánykák, akik már lezuhanyoztak. A muzsika hallatára azonban rögtön táncra perdültek, úgy, ahogy voltak, pizsamásan, szappantartóval, fogkeféstül.

Este indultunk Kemenesmagasiba. Először a citerazenekar apróságai próbálgatták számaikat - ez volt az első fellépésük -, majd a nagyok mutatták be tudományukat. Ezután vendégeink következtek. Először népdalcsokrot énekeltek - természetesen népviseletben, - majd millenniumi műsoruk hangzott el. Ezt követően népdalladákat mondtak el a szászrégeni tanulók, majd tréfás népi jeleneteket játszottak el a hétfalusiak. A szeredaiak fergeteges néptáncra zárta az előadást. Igazán nagy sikert arattak. A kedves, megindító, szívet melengető műsort nemcsak én könnyeztem meg. Utána finom szendvicsek és frissítők vártak ránk vendéglátóink jóvoltából.

Másnap, vasárnap reggel a szentmisére ismét csak székelyruhában mentek el vendégeink. Mise után a plébános atya rövid beszélgetésre invitálta csoportunkat a plébániára. Ezt követően a gyerekek külsővati családoknál töltötték a vasárnapot. Este Marcalgeryibe utaztunk, ahol ismét nagy sikerrel adták elő ünnepi műsorukat. Ezen az estén a marcalgeryei lelkésznek köszönhettem népes társaságunk a vacsorát. Még egyszer köszönet és hála mindegyik vendéglátónak!

Hétfőn Celldömölkön tettünk rövid kirándulást. Kora délután az Idősek Otthonának lakói örvendezhettek a csíki tájszólásnak, verseknek, daloknak és táncoknak. Este került sor a külsővati kultúrházban a közös ünnepségre. A külsővati Baráti Kör nyitó palotását kulturális műsoruk követte, majd az erdélyi gyermekek köszöntötték a Millenniumot dallal, táncsal, verssel. Aki a nézőtéren ült, bizonyosan kapott egy darabka melegséget szeretetből, magyarságból, összetartozásból. Ezután nézték meg vendégeink a kultúrházban a Falunapon megnyitott színvonalas kiállítást, melyet külsővati lakosok munkáiból állítottunk össze. Volt itt fémmunka, famunka (faragott szék, kis szekér, sulyok, asztal, pad, szobrocska), himzett terítők, függönyök, mőzescsósár, keresztelő paplan, de még halottas lepedő is. No és a csuhébaba sokadalom! Hihetetlen, hogy mi mindent rejtegetünk odahaza!

Este táncház következett csíki zenészekkel, táncosokkal. A celldömölki Kemenesalja Néptáncsoport is meglátogatott bennünket és közös mulatságot csaptunk.

Kedden kora reggel én Győrbe mentem az elromlott buszhoz szükséges alkatrészt, a csoportot pedig falunk fiataljai vezették körbe Pápán. Megnézték a gyönyörű barokk várost, felmáshattak a Nagytemplom tornyába, majd Magyarország egyetlen Kékfestő Múzeumát látogatták meg, melynek szépségét csak érdekessége múlta felül. Délután megérkeztem az alkatrészzel, hamarosan a busz is elkészült, végre biztonsággal lehetett kormányozni. Így nyugodt szívvel indulhattunk tovább a környék bebarangolására. Először Gannára mentünk, ahol nyomban zuhogni kezdett az eső, így a templomot is és a dóbrönteit várat is csak a buszból láthattuk. Ezután Herendre indultunk, ahol nagyon szép délutánt töltöttünk el, megnéztük a nagy hírű porcelángyár múzeumát.

Idehaza - a finom vacsora után - egy jól előkészített, nagy sikerű vetélkedőre került sor. Egy-egy csapat a vendégekből és a vati gyerekekből közösen verbuválódott össze. Köszönet a kiváló estéért!

Szerdán kirándultunk a Balatonra. Balatonedericsen minden gyermek és felnőtt csodálatát kivívta a híres Afrika-vadász, dr. Nagy Endre által létrehozott múzeum. Sajnos, a rossz idő nem engedte az áhított fürdést a Balatonban, ezért kárpótlásként egy emlékeztető hajókázáson vettünk részt Badacsony és Szigliget között. Ezután a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park központjában, Salföldön tettünk rövid sétát. Majd Szentbékállára mentünk, a híres-neves kötengerbe. Itt gyermek és felnőtt kedvére bolyonghatott az apróbb és az óriási kövek között. Egyszer csak egy csöpp kislány megfogja a kezemet, s azt mondja boldogan: Ildikó néni, én ilyen jó kiránduláson még soha nem voltam! Végezetül Tapolcán álltunk meg, ahol a Malom-tavat jártuk körbe, megbámultuk a tóban élő ritka fürgesellét és a természetes megnőtt, színes japán pontyokat. A tavasbarlangra sajnos már sem időnk, sem pénziünk nem maradt. Otthon már várt bennünket a búcsúvacsora, mely az éjszakába nyúlt.

Másnap reggel, 2000. július 20-án maroknyi székelyünk hazautazott. Még egyszer nagyon köszönöm **MINDENKINEK** a támogatást és a segítséget - a teljesség igénye nélkül kiemelten az iskola konyhai dolgozóinak, a Külsővati Nyugdíjas Klubnak és az Énekkarnak, hogy ilyen szép napokat sikerült szerezni 50 székely gyermeknek - a nehézségek ellenére. Ugyanakkor ez az egyhetes együttélés minden résztvevőt soha el nem felejtendő élményekkel ajándékozott meg - ebben a magyarság számára nagy jelentőségű esztendőben. Örömmel tapasztaltuk, hogy a nyolcvan évvel ezelőtti történetek nem választottak el minket teljesen egymástól és nincs átjárhatatlan határ közöttünk.

Remélem, hogy ennek a kapcsolatnak lesz még folytatása, ehhez Klári is, én is bármilyen segítséget megadunk, hogy megmaradjanak, tartósak legyenek a meglévő barátságok és minél több új is kialakuljon.

Pethőné Bazsika Ildikó

ISMÉT VENDÉGEINK VOLTAK

Július 3-8-ig olasz diákok tábo-
roztak iskolánkban. A 26 fős csoport a Por-
denone megyei Azzano Decimo telepü-
lésről érkezett. A két évvel ezelőtt kez-
dődtött kapcsolat folytatásaként tartalmas
program várta a vendégeket és az őket iz-
galommal váró felelős diákjainkat egy-
aránt.

Iskolánk tantermei a szálláshe-
lyen kívül a baráti beszélgetések, játékok,
kézműves-foglalkozások helyszínei is
voltak.

A szalma és csuhéfigurák készí-
tése mellett ajándéktárgyakat faraghattak a
gyerekek, ízelítőt kaptak népi kultúráinkból,
néptáncot tanulhattak. A kirándulásokon be-
pillantást nyertek a milleniumi Magyaror-
szág kulturális kincseibe; jártak a pápai Kék-
festő Múzeumban, a veszprémi várban, a
Tihanyi Apátság Múzeumában. Budapesten
érelklödéssel figyelték a Közlekedési
Múzeum anyagát, gyönyörködtek a Cita-
delláról eléjük táruló fővárosban, s kel-
lemes órákat töltöttek a Budai Várban. Ellá-
togattak Ostffyasszonyfára, ahol a hadifo-
golytmetetőben bővíthették történelmi ismer-
eteiket a gyerekek.

Természetesen bőven adódott le-
hetőség a szórakozásra, kikapcsolódásra is:
a Pannónia Ringen, a Ság-hegyen, a bala-

tonalmádi strandon, vagy éppen a külsővati és
mersevati családoknál töltött estén.

Az Idősek Otthonában tett látogatás
alkalmával a mindkét nép részéről tanúsított
önzeten, baráti segítség eredményét — az öku-
menikus kápolnát — csodálhatták meg többek
között a táborozók.

Az egyhetes gyermekprogramra em-
lékeztető fafaragás, — amely Németh István
pápai fafaragó munkája — iskolánk előkert-
jében látható.

Örömteli érzés, hogy ismét volt
lehetőségünk tábori keretek között az általános
emberi értékek közvetítésére, megtapas-

taltatni gyermekeinkkel az „európai gondol-
kodásmódot”, amely igazából csakis a sze-
mélyes kapcsolatok, baráti kötelékek kia-
lakításával fejleszthető.

Búcsúzáskor Donato Del Giorno
igazgató úr hangsúlyozta a további kapcsol-
attartás szükségességét, s önkormányza-
tának támogatásáról is biztosította a jelen-
levőket.

A tábor ideje alatt sokat beszél-
gettünk a nevelési-oktatási feladatainkról,
felvázoltuk a kapcsolat tartalmi fejlesztésé-
nek lehetséges módját. A folytatás az iskol-
án nem fog múlni, bízom benne, hogy a
gyermekekért tevékenykedhetünk továbbra
is.

A tábori program megvalósulását
Külsővati önkormányzatának támogatása
mellett a Mobilitás Ifjúsági Szolgálat és a
Veszprém Megye Önkormányzatának pá-
lyázati támogatásai tették lehetővé.

A résztvevő gyermekek nevében
is köszönöm a pedagógusok szünidei se-
gítőkészségét, a konyhai dolgozók munká-
ját, a segítő szülők, külsővati lakosok támo-
gatását, érdeklődését, részvételét.

Győrök Violetta
iskolaigazgató

Vati életrajzok*

Nagy János (Külsővati, 1860. máj. 29. – Külsővati. 1930. szept. 14.) jogász, államtitkár. Nagy János főtörvényszéki elnök fia. A középiskolát Pápan és Győrben végezte, 1881-ben a győri akadémián jogtudományi, egy évvel később államtudományi oklevelet szerzett. 1882-1890 között a mosonmagyaróvári, a győri és a debreceni bíróságon dolgozott, majd 6 évig Szabadkán, később Szegeden bíró. 1901-ben a királyi Curiához, majd 1903-ban a közigazgatási bíróság ítélembírójává nevezték ki. Nyugalomba menetele előtt 1917-1918-ban vallás- és oktatásügyi minisztérium államtitkára. Közben járt a premontrei női szerzetesrend magyarországi újjászervezésében, amely Külsővaton 1927-ben megvalósult.

Ferenczy Géza (Külsővati, 1901. okt. 30. – Bp., 1974. márc. 27.) nyelvész. A budapesti tudományegyetemen – az Eötvös kollégium tagjaként – tanári oklevelet és doktori diplomát szerzett. Közben Berlinben és Bécsben is előadásokat hallgatott. 1929-ben a magyar nyelv és irodalom tanára, 1936-ban magyar nyelv lektora a bécsi egyetemen. 1949 után az Országos Könyvtári Központ, majd az OszK munkatársa. Dolgozott a Magyar Enciklopédia szerkesztőségében, végül az MTA Nyelvtudományi Intézetében. A magyar nyelv értelmező szótárának belső munkatársa. Könyvismertetéseket írt a Magyar Könyvszemlében, közel félezernyi cikke jelent meg nyelvtudományi folyóiratokban és napilapokban.

Móritz Dénes (Külsővati, 1905. jún. 16. – Ottava, 1991.) gyermekorvos, tanár. Móritz Dénes ügyvéd és Raffel Gizella fia. Felsőfővön járt középiskolába, a budapesti tudomány- egyetemen 1928-ban avatták orvosdoktorrá. Adjunktus és meghívott előadó a budapesti egyetem orvoskarán, majd egyetemi magántanár. 1940-től a kolozsvári egyetemen a gyermekgyógyászat professzora. 1945-től a kolozsvári Bolyai Egyetem professzora és gyermekgyógyászati tanszékének vezetője. 1948-ban Kanadába emigrált, ahol az ottawai egyetem gyermekgyógyászati tanszékén volt meghívott előadó. Tagja az ontarioi orvosegyesületnek, az ottawai gyermekgyógyász-
társaságnak. 1966-ig 62 tudományos publikációja jelent meg. Édesanyja családja a két háború között Külsővati községnek ajándékozta a családi kúriát, amelyben iskola van. A község főutcája a Raffel nevet viseli, a helyi önkormányzat – a család élő tagjaival közösen – Raffel Mihály iskolatámogatási alapítványt hozott létre.

Szabadhegy Szabolcs (Biharillye, 1914. nov. 18. – Pápa, 1992. ápr. 10.) plébános. Apja gépészmérnök, földbirtokos. Ősei Nagydémről kerültek Erdélybe. Kalocsán érettségizett, a teológiát külföldi egyetemeken végezte. 1939-ben pappá szentelték. Egy éves köröshegyi káplánság után püspöki udvari káplán, majd szertartó Veszprémben. 1944-ben Mindszenty József püspökkel önkéntes raboskodást vállalt a nyilasok sopronkőhidai börtönében. 1948–1988 között plébános Külsővaton. 1988-ban nyugalomba vonult. Nevéhez fűződik Külsővaton a plébániatemplom ismételt külső tatarozása és belső kifestése, a túskevári pálos templomból származó padok rendbehozatala, ugyaninnen eredő faragványokból a szembemiséző oltár elkészítése, piszkei márványból keresztkút készítése, a paplaktatarozása és korszerűsítése, a Szent Anna kápolna ismételt restaurálása, Adorjánházán kápolna kialakítása egy félig kész parasztházból, Mersevátón új templom építése 1980-ban. – Apjától örökölt gyógytea keverékeivel nagyon sok emberen segített.

*Válogatás a Veszprém megyei életrajzi lexikon c. kiadványból, Veszprém 1998.

MILLENNIUMI FALUNAP KÜLSŐVATON

Ez a kis Marcal-menti falu is méltóképpen ünnepelte a 1000 éves magyarságunk évfordulóját. A július 7-8-i falunapokat megelőzően a képviselő-testület és a Baráti Kör kiadásában egy „Emléklap” jelent meg, amelyben Külsővat elszármazottai tesznek hitet szülőfalujuk szeretetéről. Nagyszerű gondolat, sokunk szívét megdobogtatta, igaz melegséggel töltötték el az őszinte megnyilatkozások. Köszönjük. Ifjúságunk, mai lakosaink számára példaértékű.

A kétnapos rendezvény-sorozatban mindenki megtalálta az érdeklődésének megfelelő programot. Igazán nagy munka volt az előkészítés, szervezés, lebonyolítás. Mindezekhez őszinte szívvel gratulálok! A legrangosabb lelket melengető, hazafiúi érzéseket ébresztő a „Megnyitó ünnepség” volt. Tánccsalábú fiataljaink igen kedves, színvonalas nyitótáncával vette kezdetét az ünnep. Polgármesterünk ünnepi beszédét követte a millenniumi zászló átadása, melyet Dr. Konrád Károly Belügyminisztérium politikai államtitkára köszöntő szavai előztek meg.

Az ünnep kedves színfoltja volta szalag felkötése a zászlóra. Vida Istvánné, mindenki „Tercsi mamája” volt a zászlóanyja.

Igen jó összeállítású „rangos” irodalmi színpaddal szerepelt a „Baráti Kör” Tudnak a mi fiataljaink! Nagy munkát vállaltak, hogy felejthetetlen élményben legyen részük az érdeklődőknek. Talán jó lett volna az ünnepi műsorban, a kultúrházban szerepeltetni az Énekkart is. (Az udvari fellépés nem az ő stílusuk.)

Minden Külsővatért tevékenykedő fiatalnak, lakosnak kívánok jó erőt, egészséget!

Pethő Gyuláné

AZ EGYHÁZKÖZSÉG ESEMÉNYEI

A millennium évében, a kereszténység 2000-ik jubileumában számtalan eseményről számolhatok be. 27 tanulóval hittanos táborban voltunk Zalakoppányban. Emberség, barátság, szentmise, hívő lelkiület, zene, szórakozás, fürdés, kirándulás jó hangulat jellemezte a tábor életét.

Mersevát szülte Tóth László ferences tanár pappá szentelésén voltunk Budapesten. Ismét egy papot adott egyházközségünk, aki újmiséjét és áldását adta a mersevái hívők után Külsővaton, Kiscsöszön és Sümegen is.

Kimagasló élmény jutott azoknak, akik részt vettek a mersevái templom felszentelésének 20. évfordulóján rendezett ünnepi szentmisén. Dr. Paskai László bíboros, prímás, Budapest-Esztergomi érsek, aki 1980-ban a templomot felszentelte, mint veszprémi püspök, ismét eljött közénk. Először Külsővaton tett látogatást a plébánián, a Premontrei Nővéreknél, és az Idősek Otthonában, majd a templomépítő plébános Szabadhegy Szabolcs sírjához zarándokolt.

A vati községi búcsú alkalmával az ünnepi szentmisén részt vett az Énekkar, beszédet mondott Dr. Osztie Zoltán Budapest Belvárosi plébános, a Keresztény Értelmiségi Szövetség országos elnöke. Zoltán Atya, aki egyetemen tanít és járja az országot kis falunkban talált pihenésre alkalmas helyet. Nyaranta édesanyjával és nővérével lakik a Szilvásalján felépített kis faházban. Testi és lelki felüdülést ad számára, ha szerény menedéke teraszáról a vati templom tornyán búcsúzó esti napfényt láthatja.

Váratlan kegyelme volt a sorsnak, hogy a celli zarándok csoport vezetőjeként eljuthattam Rómába, Vatikánba. A jubileumi esztendőben felemelő érzés volt részt venni a pápai szentmisén.

A nyári eseményeket tarkították az iskolában táborozó erdélyi és olasz gyerekekkel való találkozás. Vaton és több községben is megáldottam a millenniumi községzászlót.

Szent István államalapító királyunk ünnepét az ország számos településén megünnepelték, a millenniumnak kijáró tisztelettel. A kereszténység nagy ünnepére a Somló hegyén készültünk fel, ahol „1000 év a csúcson” címmel egész napos rendezvény volt. A történelmi egyházak vezetői, valamint Glatz Ferenc a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, és Harrack Péter Szociális és Családügyi miniszter beszélt ezeréves magyarságunkról. Eperjes Károly bevezetője és műsorvezetése magával ragadta hallgatóságát.

A plébániához tartozó községekben ünnepi szentmisével tisztelegtünk a szent király emlékének.

Meghívás alapján részt vehettem az ország legnagyobb megemlékezésén is, a Szent Jobb körmeneten, ami ebben az évben különösen nagy jelentőségű volt. A vatikáni államtitkár Angelo Sodano bíboros tolmácsolta II. János Pál pápa üzenetét, és celebrálta az ünnepi szentmisét. I. Bartolomaiosz konstantinápolyi pátriárka itt jelentette be hivatalosan, hogy Szent Istvánt a Konstantinápolyi Pátriárkátus is felveszi szentjei közé. Az 1054-ben bekövetkezett egyházszakadás óta ez történelmi esemény volt, amely talán az első lépés lehet a keleti ortodox, és a nyugati római katolikus egyház között.

Első nagy királyunk hatalmas szellemével még ezer év távlatából is jelentős események elindítója. Okuljunk tanításából, erősítsen magyarsága, és kövessük keresztény hitét!

Bali Tibor plébános

RÖVID HÍREK

Belga estét szervezett a külsővati Énekkar, amelyen részt vett a celldömölki Liszt Ferenc Vegyeskar, valamint Östroozebeek városából a Terpsichore kórus.

A művészi előadás nagy sikert aratott, de talán a mi kevésbé vajt füleinknek a vati Énekkar szebben szól.

Csillag Imre kéri azokat a helytörténészeket, akik fényképen megörökítették a volt községi vályog gödröt, hogy adjanak neki egy felvételt.

Talán a fiatalabbak már nem is emlékeznek arra a nagy gödörre, amit Imre és családja tiszteletreméltó erőfeszítéssel hasznos kertet varázsolt. Reméljük önkormányzatunk is tanul ebből, és a tulajdonában levő területeken található két személgödörrel az állam által erre a célra biztosított támogatással hasznos területté alakíttatja.)

HELYREIGAZÍTÁS

Sajnálatos módon anyakönyvi híreinkből kimaradt Beáta nővér, Heltai Etelka, aki 1998. március 14-én hunyt el.

A nyomda ördöge kihagyta Németh Tivadar és Bujtás Rozália 1999. május 5-én megszületett fiúk nevét. Tőlük és Dávidtól ezúton kérünk elnézést.

VATI HÍREK, lakossági kulturális tájékoztató.

Kiadja: a Külsővat Községért Alapítvány

Nyomdai munkák: Jókai Mór Városi Könyvtár Pápa

Felelős szerkesztő: Pethő Gyuláné

Nytsz: B/PHF/1261/1993/VE